

УХВАЛЕНО
Вченою радою ВНАУ (протокол №10)
«15» березня 2018 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор ВНАУ
В.А. Мазур
«15» березня 2018 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

ВІННИЦЯ - 2018

1. Загальні положення

Положення про проведення практики студентів Вінницького національного аграрного університету (далі - Положення) розроблено у відповідності до:

- Закону України “Про вищу освіту”;
- Указу Президента України від 04.07.2005р. № 1013/2005 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні»;
- Концепції реформування і розвитку аграрної освіти та науки, схваленої розпорядженням КМУ від 6.04. 2011р. № 279-р.;
- Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. №93.

Практика студентів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців в вищих навчальних закладах і проводиться на оснащених відповідним чином базах навчальних закладів, а також на сучасних підприємствах і в організаціях різних галузей господарства, освіти, охорони здоров'я, торгівлі і державного управління.

У даному Положенні розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків усіх видів практики студентів різних спеціальностей (спеціалізації) навчання в університеті.

2. Мета і зміст практики

2.1. Метою практики є оволодіння сучасними методами, навичками, вміннями майбутньої професійної діяльності , формування у них, на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

2.2. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітніх рівнів: бакалавр, магістр.

2.3. Залежно від конкретної спеціальності чи спеціалізації у здобувачів вищої освіти практика може бути: навчальна, технологічна, експлуатаційна, конструкторська, педагогічна, економічна, науково-дослідна та інші види практики.

2.4. Перелік та зміст усіх видів практик для кожної спеціальності або спеціалізації певного освітнього рівня, їх форми, тривалість і терміни проведення визначаються стандартами вищої освіти або освітньо-професійними програмами та відображаються у навчальних планах.

На молодших курсах одним із завдань практики є ознайомлення студентів зі специфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь і навичок, а також можливе отримання відповідної робітничої професії, що відповідає фаху навчання.

Метою виробничої практики є поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в установі, організації, на підприємстві з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва, відпрацювання вмінь і навичок з робітничої професії та спеціальності, а також збір матеріалу для виконання курсових робіт (проектів).

Виробнича практика проводиться на підприємствах (організаціях, установах) на основі укладених договорів.

Заключною ланкою практичної підготовки є переддипломна практика студентів, яка проводиться перед виконанням кваліфікаційної роботи або дипломного проекту. Під час цієї практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, добирається фактичний матеріал для виконання кваліфікаційної роботи, дипломного проекту або складання державних екзаменів.

2.5. Зміст і послідовність практики визначається програмою, яка розробляється відповідною кафедрою згідно з навчальним планом.

На кожній ланці практики необхідно, щоб програми мали рекомендації щодо видів, форм, тестів перевірки рівня знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти. Ці вимоги об'єднуються в наскрізній програмі - основному навчально-методичному документі практики.

Зміст наскрізної програми повинен відповідати даному Положенню, наказам і рішенням колегії Міністерства освіти і науки України щодо практики студентів, рішенням Вченої ради університету та наказам ректора а також навчальному плану спеціальності. На основі цієї програми розробляються програми відповідних видів практики.

Загалом наскрізні програми практики розробляються викладачами кафедрами і затверджуються ректором університету. Програми практик погоджуються за результатами обговорень на засіданні навчально-методичної комісії.

В роботі допускається користування наскрізними (типовими) програмами практик за спеціальностями, розробленими іншими профільними міністерствами, які мають бути обов'язково погодженими Міністерством освіти і науки України.

Наскрізні програми складаються з таких розділів:

- загальні положення. В них зазначається місце практичної підготовки у структурно-логічній схемі підготовці фахівця відповідної спеціальності, а також перелік всіх видів практики, загальна характеристика й вимоги, що висуваються до об'єктів проходження практики з метою підвищення ефективності системи практик, переліків видів робіт та завдань, які повинні виконувати студенти під час проходження відповідного виду практики, обов'язки та вимоги до керівників від баз практик, перелік звітних документів з кожного виду практики.

- види практик (навчальна, виробнича (технологічна), переддипломна) зазначаються залежно від напрямів підготовки, конкретної спеціальності згідно з навчальними планами, також зазначаються неперервність практик та послідовність їх проходження, їх загальна характеристика та зв'язок із

спеціальністю, яку отримує студент; завдання, що ставляться перед студентами, перелік основних робіт, обов'язкових для виконання, типові індивідуальні завдання з урахуванням специфіки відповідної спеціальності та спеціалізації тощо.

- організація і керівництво практикою. У цьому розділі зазначаються об'єкти практики і вимоги до них: робочі місця або посади, що їх дублюватимуть практиканти, функції керівників практики, належне документальне оформлення - графіки, щоденники тощо.

- бази практики (підприємства та організації різних форм власності та галузей національного господарства, органи державної влади, наукові установи та обладнані відповідним чином лабораторії Університету, тощо).

- підсумки й оцінювання практики з урахуванням особливостей спеціальності (спеціалізації) включають форми і методи контролю практики, вимоги до складання і оформлення звіту, терміни подання звітів про проходження практик, склад комісій із захисту практик, критерії їх оцінювання тощо.

Програми практики для студентів відповідного напрямку, спеціальності (спеціалізації) розробляються кафедрою, погоджуються науково-методичною комісією університету.

Відповідно до наскрізної програми, програма практики з кожного окремого виду практики певного напрямку, спеціальності повинна включати:

- перелік баз практики;
- термін проходження практики;
- завдання і зміст конкретного виду практики, план (порядок) її проходження;
- індивідуальні завдання та завдання для самостійної роботи студентів;
- перелік документів, що регламентують направлення студентів на практику;
- перелік документів, які готує студент під час практики і подає на кафедру після закінчення, їхні зразки;
- обов'язки студентів на практиці;
- обов'язки керівників практик від кафедр і баз практики;
- критерії оцінювання;
- рекомендована література.

Окрім наскрізної та програми практики, кафедри університету мають забезпечити й інші методичні документи, які сприятимуть досягненню високої якості проведення практики студентів.

3. Бази практики

3.1. Практика здобувачів вищої освіти університету проводиться на базах практики, які мають відповідати вимогам програми.

За наявності в університеті державних, регіональних замовлень на підготовку фахівців, перелік баз практик можуть надаватись відповідними органами, які формували замовлення на фахівців. При підготовці фахівців вищим навчальним закладом за цільовими договорами з підприємствами,

організаціями, установами бази практики передбачаються у цих договорах. Як бази підготовки студентів з робітничих професій можуть використовуватися навчально-виробничі та наукові підрозділи вищих навчальних закладів, навчально-виховні заклади, професійно-технічні училища, дослідні господарства, полігони та підприємства, організації, установи, які мають необхідне обладнання та педагогічні кадри.

У випадку, коли підготовка фахівців вищим навчальним закладом здійснюється за замовленням фізичних осіб, бази практики забезпечують ці особи (з врахуванням всіх вимог наскрізної програми та даного Положення) або вищі навчальні заклади, що визначається умовами договору (контракту) на підготовку фахівців.

3.2. Для студентів-іноземців бази практики передбачаються у відповідному контракті чи договорі щодо підготовки фахівців і можуть бути розташовані як на території країн-замовників на фахівців, так і в межах України.

Студентам-іноземцям у встановленому порядку видаються програма та індивідуальне завдання. Після закінчення практики вони складають звіт в порядку, встановленому кафедрою. При проходженні практики в межах України студенти-іноземці додержуються даного Положення.

3.3. Студенти можуть самостійно з дозволу відповідних кафедр підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання, із обов'язковим заключенням договору.

3.4. З базами практики (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) університет має завчасно укладати договори на її проведення за формою, визначеною в додатку 1. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або до п'яти років.

4. Організація і керівництво практикою

4.1. Відповідальність за організацію, проведення практики покладається на деканів факультетів. Контроль за проведенням практики покладається на проєктора з науково-педагогічної та навчальної роботи. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують відповідні кафедри університету.

Загальну організацію практики здійснює відділ практичного навчання та працевлаштування. Основними обов'язками відділу є:

- своєчасна підготовка проєктів наказів з організації практик (виробнича, переддипломна), їх погодження та подання на затвердження ректору;
- підготовча робота з розробки та укладання угод щодо проходження практики;
- ведення обліку угод про бази практик;
- інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки (інструктаж також проводиться при прибутті на місце проходження практики).

4.2. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедр, які брали безпосередню участь в навчальному процесі, по якому проводиться практика.

Для керівництва практикою при підготовці студентів за робітничою професією можуть залучатись майстри виробничого навчання.

4.3. Керівник практики від університету:

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики та наявність угод;

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику надає студентам-практикантам необхідні документи (щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, тема курсового і дипломного проекту (роботи), методичні рекомендації чи інші), перелік яких встановлюється відповідною програмою практики;

- повідомляє студентів про систему звітності з практики, прийняту на відповідній кафедрі, а саме: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, вигляду оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;

- може у складі комісії приймати залік з практики.

4.4. Для студентів, які навчаються без відриву від виробництва, може бути передбачена практика тривалістю до одного місяця згідно з Положенням.

4.5. Базы практик в особі їх перших керівників разом з вищим навчальним закладом несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

4.6. Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики (див. додаток 1, п.п. 1.1.-1.8.).

На студентів, які проходять практику на підприємстві, (організації, установі), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (організації, установи).

Тривалість робочого часу студентів-практикантів під час проходження практики регламентується законодавством України про працю.

За наявності вакантних місць студенти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики. При цьому не менше 50 відсотків часу відводиться на загальнопрофесійну підготовку за програмою практики.

4.7. Здобувачі вищої освіти при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;

- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- своєчасно скласти залік з практики.

5. Підведення підсумків практики

5.1. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Загальна і характерна форма звітності студента за практику - це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами, установленими навчальним закладом (щоденник, характеристика та інше), подається на рецензування керівнику практики від університету.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з питання охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури та інші. Оформляється звіт за вимогами, які встановлює відповідна кафедра, з обов'язковим врахуванням Єдиної системи конструкторської документації (ЕСКД).

5.2. Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) перед комісією (не менше 3-х осіб), призначеній завідуючим кафедрою або деканом факультету. До складу комісії входять керівники практики від університету і, за можливості, від баз практики, викладачі кафедри.

Комісія приймає залік у студентів на базах практики в останні дні її проходження або в університеті в термін до десяти робочих днів, згідно із графіком визначеним відповідною кафедрою, погодженим деканом факультету. В окремих випадках, протягом перших десяти днів семестру, який починається після практики, згідно графіка. Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.

5.3. Оцінка студента за практику враховується стипендіальною комісією, при умові вчасного захисту звіту у визначені університетом терміни, та враховується при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатом підсумкового контролю.

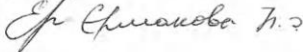
5.4. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених університетом. Студент, який востаннє отримав негативну оцінку по практиці в комісії, відраховується з вищого навчального закладу.

5.5. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на Вчених радах факультетів університету не менше одного разу протягом навчального року.

В.о. проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи О.В. Дармограй

Головний бухгалтер І.М. Сілко

Юридичний відділ

 Е.Ерманова Т.?

УГОДА № _____
про проведення практики студентів
«Вінницький національний аграрний університет»

місто Вінниця

«_____» _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, Вінницький національний аграрний університет

(повне найменування навчального закладу)

(далі – Університет) в особі _____

(посада, прізвище та ініціали)

що діє на підставі «Статуту університету» _____

(статут або доручення)

і, з другої сторони, _____

(назва підприємства, організації, установи тощо)

(далі – база практики), в особі _____

(посада, прізвище та ініціали)

_____, що діє на підставі _____

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою цю угоду на проведення практики студентів:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Шифр і назва спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Термін практики	
					початок	кінець

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання студентами програми практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити студентам умови безпечної праці на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати студентам-практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти університет.

1.7. Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати студентам можливість збору інформації для курсових та дипломних робіт за результатами діяльності підприємства, яка не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр.

1.9. Додаткові умови _____

2. Університет зобов'язується:

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі студентами під час проходження практики.

2.4. Університет зобов'язується не розголошувати використану інформацію про діяльність підприємства через утилізацію курсових, дипломних робіт та звітів у встановленому порядку.

2.5. Додаткові умови _____

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю України.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і університету.

3.5. Місце знаходження сторін:
університет: 21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3 _____
база практики: _____

Підписи та печатки

Від «Вінницького національного
аграрного університету»:

Від бази практики:

(посада) (підпис) (ініціали та прізвище) _____
(посада) (підпис) (ініціали та прізвище)

М.П. «__» _____ 20__ р.

М.П. «__» _____ 20__ р.

(штамп)

Керівнику _____

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ № _____

від « _____ » _____ 20 ____ р.

для проходження _____ практики

з " _____ " _____ 201 _ р.

по " _____ " _____ 201 _ р.

студентів _____ курсу

зі спеціальності _____

Склад групи:

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____

Відповідальна особа за організацію практики (ПІБ, підпис, печатка)